

В. І. Олійник, Ю. С. Копчак

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ТРИПІЛЬСЬКЕ ПОСЕЛЕННЯ КОШИЛІВЦІ-ОБОЗ»

З ініціативи Заліщицького краєзнавчого музею при підтримці Заліщицької районної державної адміністрації та активній організаційній участі доцента кафедри археології і музеєзнавства Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка, кандидата історичних наук Ю. М. Малєєва, в Заліщиках до 120-річчя відкриття А. Шнайдером давнього поселення в урочищі Обоз біля Кошилівців 25—27 вересня 1998 р. було проведено Міжнародну археологічну конференцію.

В її роботі взяли участь не тільки українські історики та археологи з Києва, Львова, Вінниці, Рівного, Тернополя, але й їхні колеги з Росії, Польщі.

У п'ятницю, 25 вересня в залі приміщення Заліщицького районного будинку народної творчості, де розпочалося перше пленарне засідання, її учасників привітали Іван Полевий — заступник Голови Тернопільської обласної держадміністрації та Іван Федорович Драч — народний депутат України.

З привітанням виступили також учні Заліщицької державної гімназії. Хвилиною мовчання вшановано пам'ять відомого краєзнавця, засновника краєзнавчого музею у Заліщиках О. С. Тура.

На ранковому засіданні виступили з доповідями: Юрій Малєєв — доцент кафедри археології і музеєзнавства історичного факультету КДУ (Стародавнє минуле с. Кошилівці), Юрій Копчак (Обстеження урочища Обоз поблизу с. Кошилівці), Василь Штокало — студент історичного факультету Тернопільського педуніверситету (Розкопки трипільського поселення в урочищі Обоз: історія та сучасність), Петро Сіреджук — викладач Львівського інституту внутрішніх справ, кандидат історичних наук (А. Шнайдер — дослідник старожитностей Галичини, першовідкривач поселення Кошилівці), Олександр Косько — професор Інституту праісторії університету імені А. Міцкевича з м. Познань, Польща (Кошилівська тема у науковій програмі Юзефа Костшевського), Тамара Мовша — кандидат історичних наук, м. Київ (Роль і місце поселення Кошилів-

ці у трипільсько-кукутенській спільності), Василь Олійник — директор Заліщицького краєзнавчого музею (Дослідження Олега Кандиби на Заліщанщині).

Учасники конференції надіслали вітальну телеграму Ігорю Гереті — археологу, що паспортизував Обоз, мистецтвознавцю, музеєзнавцю, громадському діячу з Тернополя, якому 25 вересня виповнилось 60 років.

У перерві учасники конференції ознайомилися з двома виставками: стаціонарною «Поселення Кошилівці-Обоз» (до 120-річчя відкриття) і пересувною «Трипільське поселення Кошилівці-Обоз — всевітньовідома пам'ятка археології» (до 120-річчя відкриття).

Потім здійснили покладання квітів до пам'ятного знаку археологу О. Кандибі (О. Ольжичу), екскурсію по місту з оглядом місцезнаходження трипільського поселення у районі цегельні, яке досліджував Олег Кандиба.

Після обіду продовжувалось пленарне засідання конференції в читальному залі районної бібліотеки. Головою засідання був кандидат історичних наук Олексій Колесников (м. Київ). Зачитано вітальну телеграму від Іона Винокура, професора, академіка Академії вищої школи України з Кам'янець-Подільського педінституту, заслухано 10 доповідей.

26 вересня, в суботу продовжилось пленарне засідання в читальному залі районної бібліотеки. Головою засідання була кандидат історичних наук Тамара Мовша (м. Київ). Заслухано 7 доповідей.

Після обіду учасники наукового зібрання поїхали у м. Борщів, де оглянули оновлену експозицію краєзнавчого музею та археологічну виставку. Звідси вирушили в село Більче-Золоте Борщівського району, де побували у підземеллях печери «Вертеба», що завдяки багатству археологічних знахідок відома в науці як «Наддністрянська Помпея».

Неділя, 27 вересня, стала величною і пам'ятною подією в житті мешканців Поділля, Кошилівців, Садох та інших навколишніх сіл, що прилягають до урочища Обоз у вигині річки Джурина поблизу Кошилівців.

Посланців Росії, Польщі й багатьох міст України, а також представників оргкомітету зустріли велелюдні громади Поділля, Кошилівців, Попівців, Садок. Старійшини археологів зі столиці нашої держави, кандидату історичних наук Тамарі Мовші на вишитому рушнику дівчата у національних строях піднесли хліб-сіль. А потім з-перед церковного та культурологічного майдану села Поділля процесії чотирьох парафій та гості-науківці вирушили в урочище Обоз.

На узліссі в урочищі Обоз зібралися учасники пам'ятного дійства. Сільський голова Поділля Іван Федунів відкрив свято й надав право опустити покривало з пам'ятного знаку археологу Т. Г. Мовші, заступнику Голови райдержадміністрації Ю. С. Копчаку, керівникам сіл та господарств. Священики православних та греко-католицьких конфесій освятили гранітну скелю, на якій висічено слова «Тут у 1878 р. А. Шнайдер відкрив стародавнє поселення — всесвітньовідому пам'ятку трипільської культури. 27 вересня 1998 р.». Перед учасниками урочистостей виступили Тамара Мовша і Юрій Малєєв (м. Київ), Наталя Скакун (м. Санкт-Пе-

тербург, Росія), Анджей Броніцький (м. Хелм, Польща), Василь Коротій (с. Кошилівці), Василь Бадлюк (с. Поділля) та ін. Потім відбувся святковий концерт учасників художньої самодіяльності сіл-сусідів.

Підсумки триденної роботи Міжнародної конференції археологи-науковці підвели з членами оргкомітету в Кошилівській середній школі, де й прийняли резолюцію на подальші пошуки та вивчення нашої історії.

Оргкомітет та учасники конференції відмітили її високий науковий рівень, адже заслухано й обговорено 22 наукові доповіді, тези яких обсягом 4 друкованих аркуші видрукувані у спеціальному збірнику конференції. Резолюцією визнано за доцільне посилити охорону археологічної пам'ятки «Кошилівці-Обоз» і продовжити її дослідження в майбутньому.

Наступну Міжнародну археологічну конференцію з вивчення трипільської культури вирішено провести в Кракові (Польща), де в археологічному музеї зібрано й матеріали з Кошилівців та Більча-Золотого.

Одержано 24.04.2000

О. А. Ручинська, В. В. Литовченко

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ УКРАЇНИ»

З 21 по 23 жовтня 1999 року в Харківському національному університеті відбулася III наукова конференція «Проблеми історії та археології України» завдяки організаційній участі Харківського історико-археологічного товариства. У роботі конференції взяли участь більше 80 фахівців, які представляли академічні центри, вищі навчальні заклади, музеї, історико-культурні заповідники, державні установи з охорони пам'ятників історії та культури Харкова, Києва, Москви, Санкт-Петербурга, Азова, Артемівська, Белгорода, Вінниці, Воронежа, Донецька, Луганська, Мелітополя, Полтави, Севастополя, Сімферополя, Сум. Тези доповідей наукової конференції, які було подано на конференцію, опубліковані до початку її роботи в збірнику «Проблеми історії та археології України 21—23 жовтня 1999 р.».

На пленарному засіданні були заслухані доповіді В. І. Кадєєва (м. Харків) «А. С. Федоровський як археолог» і Ю. В. Буйнова

(м. Харків) «Журганні пам'ятники скіфського часу на Харківщині: проблеми та перспективи досліджень».

Подальша робота конференції проходила по секціях.

На секції «Неоліт — бронзовий вік» гостро дискусійним виявилось питання про соціальну структуру племен ямної культурно-історичної спільності. У доповідях В. В. Циміданова (м. Донецьк) та С. В. Іванової (м. Одеса) «Воїнство в ямному суспільстві Північно-Західного Причорномор'я» було зроблено висновок про відсутність у цьому регіоні трифункціональної соціальної структури зі спеціалізованою групою військової знаті. З критикою такого висновку виступив Б. Д. Михайлов (м. Мелітополь) і на прикладі аналізу петрогліфів Кам'яної могили, що мають міфологічний зв'язок із Троєю Гомера, спробував довести існування жрецького стану у племен ямної культури. На його думку, Кам'яна могила була ведучим релігійним центром північно-східної частини циркумпонтійської зони і

© О. А. РУЧИНСЬКА, В. В. ЛИТОВЧЕНКО, 2000